

Internationella kvinnodagen

Internationella kvinnodagen inträffar 8 mars varje år och uppmärksammar ojämställdhet och kvinnors situation över världen. Sedan mars 1978 finns 8 mars med som internationell kvinnodag på FN:s lista över högtidsdagar.

Lgr11 ämne historia

Människans förståelse av det förflutna är inflätad i hennes föreställningar om samtiden och perspektiv på framtiden. På så sätt påverkar det förflutna både våra liv i dag och våra val inför framtiden. Kvinnor och män har i alla tider skapat historiska berättelser för att tolka verkligheten och påverka sin omgivning. Ett historiskt perspektiv ger oss redskap att förstå och förändra vår egen tid.

Film

[FS 0335 Kvinnor i den svenska historien – Fortid](#) Från 10 år, 18 min. Lärarhandledning.

Filmen Kvinnor i den svenska historien - Fortid handlar om tre kvinnor med olika livs-öden, där alla fått stor betydelse för dagens forskare. I handledningen finns en ordlista för filmen. Bäckaskogskvinnan levde under jägarstenåldern och är Sveriges äldsta kvinna, ca 9 000 år gammal. Först misstogs hon som man eftersom hon begravts med fiske- och jaktredskap. (Ca 8,5 min) Egtvedflickan levde under bronsåldern. Hon dog redan som tonåring, iklädd spektakulära kläder likt en prästinna. Flickan från Egtved är ett av de bäst bevarade fynden från bronsåldern. (Ca 3 min) Estrid Sigfastsdotter levde under vikingatiden och är ovanlig då man lyckats ta reda på i detalj vem hon var då hon levde. En inflytelserik kvinna som levde på 1000-talet i dagens Täby utanför Stockholm. (Ca 6,5 min) I filmens handledning finns även en ordlista.

[FS 0336 Kvinnor i den svenska historien – Medeltid](#) Från 10 år, 26 min. Lärarhandledning.

Filmen Kvinnor i den svenska historien - Medeltid berättar historien om fem mäktiga kvinnor som fick stort inflytande under sin livstid, och som var med och formade Sveriges historia. Sankta Elin av Skövde pryder Skövde kommunvapen. Hon var mäktig redan under sin livstid men efter sin död blev hon helgonförklarad. Obs! Vi vill förvarna om att avsnittet innehåller

en dramatisering av Elins våldsamma död. (Ca 7 min) Ingrid Ylva var mamma till Birger Jarl, och genom hennes omsorger och uppfostran fick den blivande statsmannen rätt förutsättningar inför framtiden. (Ca 3 min) Heliga Birgitta är den enda från Norden som påven utnämnt till helgon. Hon var en bestämd kvinna, med nära kontakter med dåtidens ledare. (Ca 7,5 min) Drottning Margareta blev under sin livstid drottning av Danmark, Norge och Sverige. Hon var en klok strateg, som beundrades till och med av sina motståndare. (Ca 5 min) Drottning Filippa är en av Sveriges mäktigaste (men också mest bortglömda) regerande drottningar. Hon var gift med kung Erik, men det var oftast Filippa som ledde riksrådets möten och regerade Sverige under kungens bortavaro. (Ca 4,5 min) I handledningen finns en ordlista för filmen.

[FS 0337 Kvinnor i den svenska historien - Senmedeltid och Vasadrottningar](#) Från 10 år, 15 min. Lärarhandledning.

Kvinnor i den svenska historien - Senmedeltid och Vasadrottningar berättar spännande historier om Vasatiden - och de sex kvinnor som antingen var släkt med, eller hustrur till Gustav Vasa eller någon av hans söner. Kristina Nilsson (född Gyllenstierna) var moster till Gustav Vasa. Hon försvarade Stockholm mot Kristian II och slapp med nöd och näppe undan Stockholms blodbad. Katarina av Sachsen Lauenburg var Gustaf Vasas första hustru som födde sonen Erik. Margareta Leijonhufvud var Gustafs andra hustru, en mycket kompetent och älskad drottning av både sin make och svenska folket. Katarina Stenbock blev som 16-åring bortgift med den fyrtio år äldre kungen. Hon hann se sex kungar komma och gå under sin livstid. Obs! Vi vill förvarna om att avsnittet innehåller dramatiseringar från Stockholms blodbad. (Ca 9 min) Vasatiden är känd för sina många intriger, krig och konflikter om den svenska tronen. Tiden efter Gustav Vasas död blev orolig. Katarina Jagellonica från Polen gifte sig med Johan III. Erik XIV spärrade in de nygifna på Gripsholms slott och levde själv livets glada dagar. Han charmades av Karin Månsdotter och gifte sig med henne, men det blev upptakten till nya dramatiska händelser. (Ca 6 min) I handledningen finns en ordlista för filmen.

[FS 0338 Kvinnor i den svenska historien 1600-1800-tal](#) Från 10 år, 17 min. Lärarhandledning.

Filmen Kvinnor i den svenska historien - 1600-1800-tal handlar om fyra kvinnor som levde under väldigt olika förhållanden - från drottning Kristina på 1600-talet fram till utvandrande Mina Andersson på 1800-talet. Drottning Kristina fostrades som en man och blev med tiden regerande drottning. Under hennes regeringstid pågick och avslutades 30-åriga kriget, vilket också berättas om i det här avsnittet. Obs! Vi vill förvarna om att avsnittet innehåller några dramatiserade sekvenser från slagfält. (Ca 6 min) Ulrika Eleonora Stålhammar ville leva på samma villkor som en man. Hon klädde sig som manlig soldat och blev den kvinnliga karolinen som tog värning i Karl XII:s armé under namnet Vilhelm Edfeldt. (Ca 3,5 min) Drottning Lovisa Ulrika var mycket intresserad av antikens klassiker och samtida tänkare. Bland annat testade hon Rousseaus och Linnés idéer om den ädle vilden på sin egen slavpojke Badin. (Ca 5 min) Mina Andersson kom från fattiga förhållanden. 1890 fick hon chansen att utvandra till Amerika, och under hela sitt liv skrev hon om sitt liv. Hon inspirerade Vilhelm Moberg till Kristina från Duvemåla. (Ca 3 min) I handledningen finns en ordlista för filmen.

[#Metoo - hashtaggen som startade en revolution](#) Från 12 år, 6 min.

Hösten 2017 spreds kampanjen #Metoo som en löpeld i sociala medier. Den gav tusentals kvinnor modet att vittna om sexuella övergrepp som tidigare skett i det tysta.

Den fick bilden av Sverige som ett av världens mest jämställda länder att ifrågasättas. I utbildningsklippet tar vi upp bakgrunden till #Metoo, berättar om hur kampanjen spreds i Sverige och världen samt fokuserar på den viktiga kopplingen till skolan.

Medverkar gör bland annat Carolina Stiwenius, jurist och utredare på DO (Diskrimineringsombudsmannen).

[DVD 1397 Sluta Tafsa](#) Från 12 år, 20 min. Lärarhandledning.

Varje dag utsätts tjejer för kränkningar i det offentliga rummet. Attityderna till sex har förändrats och en del ungdomar vet eller förstår inte var gränserna går. Främst när det gäller

unga kvinnors rätt till sin egen kropp, men också unga killars tro att det är ok att ta på tjejer utan tillåtelse.

[FS 0180 Mustang](#) Från 11 år, 93 min. Lärarhandledning.

I en liten turkisk by vid Svarta Havets kust bor fem föräldralösa tonårssystrar tillsammans med sin farmor och farbror. Skolan har precis slutat och tjejerna är spralliga och förväntansfulla inför det stundande sommarlovet. På vägen hem efter skolavslutningen kan de inte låta bli att slänga sig i havet, där de skrattar och skojar med några killar från byn. Men vad som i deras ögon är oskyldigt tonårsstoj, anser andra vara osedlighet. Ryktet sprids snabbt i den lilla byn, och när de kommer hem möts de av en bister farmor. Hon har hört att systrarna gått för långt, och är orolig över att deras värde på äktenskapsmarknaden ska ha tagit skada. Historien växer till oanade proportioner och snart börjar systrarnas frihet kringkärvas allt mer. Huset blir som ett fängelse och de fem systrarna tvingas kämpa mot sina fångvaktare.

[FS 0160 Boxing for Freedom](#) Från 13 år, 55 min. Lärarhandledning.

Unga Sadaf Rahimi är Afghanistans bästa kvinnliga boxare. Sadafs idol är boxaren Laila Ali, dotter till Muhammed Ali och Sadaf vill bli lika bra. Fast vägen dit kan vara lång eftersom Sadafs dagligen måste hantera sitt lands traditioner och kvinnosyn. Men Sadaf ger inte upp. Hon fortsätter att kämpa för att vara en bra förebild för unga afghanska kvinnor. Förhoppningsvis stärker Sadafs kamp andra så att de också vågar sträva efter jämlikhet och rätt till valfrihet.

[FS 0317 ROSA - från rebell till kommersiell](#) Från 15 år, 53 min. Lärarhandledning.

Det här är en resa till den rosa planeten! Dagens tjejer konsumerar media cirka tio timmar per dag. De bombarderas av bilder på populär och kommersiell tjejkultur. Ofta i rosa. För hundra år sedan var rosa inte alls sammankopplat med flickor. Tvärtom – rosa var för pojkar och blå var för flickor. Så hur blev det så här? I marknadsföring används s k rosafaktor för att öka försäljningen. Färgen används omväxlande som symbol för rebell, sexuell och kommersiell. Men när valmöjligheten minskar och symbolvärdet ökar begränsas lätt tjejernas värld. Hur och hur mycket uppmärksammas i den här filmen. Tips! Filmen kan visas i sin helhet, men det går att välja mellan fem avsnitt att visa separat. Mer information om innehåll finns i handledningen. 1. Att tänka rosa - 00:00 2. Den rätta förpackningen - 13:08 3. Kraften hos Marie Antoinette - 25:52 4. Revolutionen som kom av sig - 32:38 5. Den rosa planetens begränsningar - 40:27-53:16

[FS 0334 Svarta rosor och en röd klänning](#) Från 13 år, 25 min. Lärarhandledning.

Hur får du tillbaka självförtroendet om ditt tidigare utseende inte finns längre? Går det att förlåta den som förstört ditt ansikte? Och var hittar du kraften att gå vidare? Laxmi, Ritu och Roopa är tre unga kvinnor som på olika sätt hittar vägar att fortsätta med sina liv, trots att alla fått förstörda ansikten och fysiska men genom syraattacker. Till sin hjälp har de brev, en symaskin, svarta rosor - och varandra. Varje år faller hundratals indiska kvinnor offer för syraattacker, ett brott som lämnar bestående och livslånga ärr. Men många av de drabbade vittnar om att det är de sociala konsekvenserna som är allra värst. I Indien arbetar organisationen Stop Acid Attacks sedan 2013 med att hjälpa kvinnor som utsatts - samtidigt som man försöker förbättra rättsprocesserna för de drabbade och få ett förbud mot syraförsäljning. OBS! Vi vill förvarna om att filmen innehåller bilder som kan uppfattas som obehagliga. Alder för filmen bör ses som en fingervisning. Vi rekommenderar alltid att läraren ser filmen innan visning för att avgöra om den passar eleven/klassen.

[FS 0318 FEMINISM INSHALLAH! - historien om arabisk feminism](#) Från 13 år, 55 min.

Lärarhandledning.

För 50 år sedan var frihet och frigörelse en självklarhet för många i mellanöstern. I Tunisien subventionerades feminismen av staten. I Egypten grundades den Egyptiska feministunionen. Kampen för muslimska kvinnors frigörelse har oftast porträtterats stereotypt, som en uppgörelse mellan västerländska och muslimska värderingar. Men faktum är att den arabiska feminismen har funnits i mer än ett sekel. Feminism Inshallah! skildrar kampen för kvinnlig frigörelse i Egypten, Tunisien, Algeriet, Marocko och Saudiarabien, fram till idag. I filmen får du bl.a. möta aktivister, politiker, religiösa ledare m.fl. Du får höra personliga

betraktelser från dem som kämpat för kvinnans rättigheter - och veta mer om den arabiska feminismen, från tidigt 1900-tal fram till idag. En film av Feriel Ben Mahmoud, författare och filmare född 1976, som på ett personligt sätt skildrar kvinnlig frigörelse i arabvärlden med sina verk. Tips! Filmen är indelad i avsnitt som kan användas separat i undervisningen. separat. Läs mer i filmens handledning.

[DVD 1406 Martha & Niki](#) Från 13 år, 93 min. Lärarhandledning.

Hiphop-dansarna Martha Nabwire och Niki Tsappos siktar på att vinna Juste Debout i Paris - det finaste priset på den internationella street dance-scenen. Om de vinner kommer det att vara första gången som två kvinnor blir världsmästare. Martha & Niki handlar om två dansares kärlek till dansen, till varandra, önskingar och längtan. Om att hitta sig själv och sin egen plats och om utmaningar i ett vänskapsförhållande. Det är en hyllning till dansen, till vänskapen, till hiphopen. Martha kom till Sverige från Uganda när hon var tretton år med sin mamma och syster. Idag är hon 21 år. Niki är adopterad från Etiopien och uppväxt i en konstnärsfamilj i Sverige. Hon är 26 år. Martha och Niki möttes genom dansen. I Martha & Niki följer regissören Tora Mårtens två extremt talangfulla hip hop dansare i med- och motgång.

[DVD 1329 Den stora illusionen – hur skapas våra skönhetsideal?](#) Från 14 år, 46 min.

Lärarhandledning.

Den stora illusionen undersöker hur globala reklambyråer, massmediekonglomerat och kosmetisk kirurgi-, skönhets- och modeindustrierna förändrar hur människor runt om i världen definierar skönhet och ser sig själva. Filmen utforskar, från olika delar av världen, hur dessa industrier mättar våra liv med smala, västerländska, konsumentdrivna bilder av skönhet. Bilder som visar liten eller ingen respekt för den biologiska verkligheten eller kulturella skillnader.

[DVD 1244 Malala - vägen till Nobels fredspris](#) Från 13 år, 60 min. Lärarhandledning.

Malala Yousafzai blev snabbt en förebild för miljoner flickor efter att ha stått upp gentemot talibaner för sin egen och andra flickors rätt till utbildning. Den 9 oktober 2012 sköts hon i huvud och nacke av talibantrogna. Attentatet inträffade efter att hon vägrat lyda ett förbud för flickor att gå i skolan. Hennes vänner, Shazia and Kainat, blev också skadade i samma attack, men till skillnad från Malala blev de kvar i Swatdalen under ständigt polisskydd. I den här filmen reser regissören Mohsin Abas dit för att träffa Malalas vänner och samtidigt belysa de försämrade villkoren för kvinnors rättigheter. OBS! Vi förvarnar om att filmen har starka berättelser och bilder.

Kapitelindelning: 1. Familjebakgrund och krisen i SWAT-dalen (00 – 24:08 min) 2. Malala får en internationell röst (24:08 - ca 60 min)

[DVD 1239 Girlhood](#) Från 13 år, 112 min. Lärarhandledning.

Marieme bor i en parisisk förort. Hon måste ta hand om sina småsyskon, hjälpa mamma på jobbet och hon kontrolleras av sin storebror. I skolan ligger hon efter. När hon träffar Lady, Adiatou och Fily föds tanken på frigörelse. Hon skaffar sig en ny stil, byter namn och hoppar av plagget för att bli en i gänget. Vinnare av Bronshästen på Stockholm Film Festival 2014. Filmfotografen Crystel Fournier fick även festivalens pris för bästa filmfoto.

[DVD 0623 Flickornas och kvinnornas historia – Från vikingagrav till byxlös del 1](#) Från 10 år, 14 min. Lärarhandledning.

Var finns kvinnorna i historien? Visst måste det finnas fler "intressanta" flickor och kvinnor än vad vi kan läsa i våra historieböcker? Med den här filmen inleder vi en vandring på 1000 år där vi följer "Flickornas och kvinnornas historia". Olika och annorlunda livsöden i en tid då kvinnor inte hade möjlighet att bestämma över sig själva. Politik och makt avgjorde vem du skulle gifva dig med. Vi möter Birkafickan som blev bara sju år och Ingrun som reste en runsten över sina drömmar. Vi träffar även prinsessan Margareta som gifte sig som tioåring. En film som kan inspirera undervisningen och ta upp genusperspektivet i undervisningen.

[DVD 0675 Flickornas och kvinnornas historia -Medeltiden till Vasa –del 2](#) Från 10 år, 14 min. Lärarhandledning.

Under den sena medeltiden fanns många kloster i Sverige. Heliga Birgitta startade en

klosterorden i Vadstena. Hit sökte sig flickor och kvinnor. Vid den här tiden var en stor ära att få träda in i bakom Vadstena klostrets murar. Vi får möta Ingeborg som invigs till nunna redan som 11-åring. Hur blev hennes liv? Hur var en nunnas vardag? Vi får även möta den rika änkan Ramborg som med sin förbannelse satte skräck i Gustav Vasa – långt efter sin egen död. Filmen är dramatiserad med skådespelare och bilder från Vadstena kloster.

[DVD 0713 Flickornas och kvinnornas historia - tre viljestarka kvinnor- del 3](#) Från 10 år, 17 min. Lärarhandledning.

I filmen får vi se tre kvinnor som utmanade samhället. De gick sin egen väg och fullkomligt sprängde gränserna för vad en kvinna kunde göra. All hade ett pris. Sveriges första skandalprinsessa Gustav Vasas dotter Cecilia blev pirat. Britta Sippel blev utpekad som häxa. Till och med hennes egen dotter vittnade mot henne. Adelskvinnan Ulrika Eleonora Stålhammar låtsades att vara man, gifte sig med en kvinna och blev soldat. Det blev århundradets rättegång. Straffen blev olika hårda – och säger mycket om den svensk historia. Det var inte lätt att vara kvinna!

[DVD 0782 Flickornas och kvinnornas historia- Från omyndig till rösträtt- del 4](#) Från 10 år, 15 min. Lärarhandledning.

Vår berättelse fortsätter i 1800-talets Sverige då dörren till arbetslivet öppnades för kvinnor. I familjen och i samhället var det fortfarande männen som bestämde. Att som ogift föda ett barn var skamligt och en stor skräck för kvinnorna. Fattigdom och rädsla kunde få kvinnor att mörda sina nyfödda eller ta livet av sig. Nu började man ifrågasätta orättvisorna mellan kvinnor och män. Möt kvinnor ur den svenska historien. Följ de de viktiga händelserna som påverkade kvinnornas liv - industrialismen, rösträtt, högkonjunkturen efter andra världskriget och genombrottet då kvinnofrågorna hamnade på den politiska dagordningen. Vi synar också männens argument till att kvinnorna skulle vara maktlösa. Idag är Sverige ett av världens mest jämställda länder. Det kan vi tacka alla kvinnokämpar för.

[DVD 1256 Flickornas och kvinnornas historia - en översikt- del 5](#) Från 10 år, 15 min. Lärarhandledning.

Varför har kvinnor så liten plats i historien? Varför nämns de knappt i historieböckerna? Våra skolböcker baserar sig på 1800-talets forskning. Dåtidens forskare tolkade historiekällorna genom sitt 1800-talsfilter, och tittade inte efter kvinnors insatser. Det handlar inte om att skriva om historien utan att ställa fler och andra frågor än om krig och kungar. Dick Harrison, professor i historia ger i filmen exempel på kvinnornas insatser genom olika epoker. Filmen går även igenom de olika epokerna och hur kvinnornas inflytande och makt varierade med tiden

Inledning 00.- 4.28 Vikingatid: 4.28 – 6.01 Medeltid 6.01 – 8.52 Vasatid 8.52 – 9.39 Stormaktstiden 9.39 – 11.41 Industrisamhället 11.41 – 14.40

[U101060 Max 1800-tal : Kvinnans århundrade](#) Från 16 år, 28 min.

Vid 1800-talets början var kvinnor hårt styrda och hade inga rättigheter. Hon fick inte arva, var inte myndig, hade ingen rösträtt och fick inte äga egendom. Industrialismen och nya politiska uppfattningar kom under 1800-talets gång att långsamt förändra samhället. Kvinnor tog plats i arbetslivet och mot slutet av seklet hade många rättigheter vunnits. Men samtidigt med denna frihet kom ett biologiskt bakslag där den nya borgarklassens könsideal tillsammans med olika pseudovetenskaper ledde till en ny typ av ofrihet.

[U100752-08 All rätt i världen: Kvinnors rätt](#) Från 13 år, 4 min.

Varje dag utsätts hälften av jordens befolkning för kränkningar och särbehandling enbart på grund av att de är kvinnor eller tjejer. Sverige har kommit långt i jämställdhetsfrågor jämfört med många andra länder, men det finns också många orättvisor kvar. Vi möter feministen Olle Lundberg och Åsa Carlman, informatör i organisationen Kvinna till Kvinna, som arbetar med stöd åt kvinnor i konflikttrubbade områden. Programmet anknyter till Konventionen om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor och artiklarna 2 och 23 i FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna.

Programmet "All rätt i världen" ingår i en serie på 12 avsnitt från utbildningsradion. Se alla avsnitt [HÄR](#)

AV-centralen
Tornérplatsen 18
177 80 Järfälla

E-post: avc@jarfalla.se
Tel: 08-580 229 40